

ÖNSÖZ**ÇEVRE HAKLARI ve AVRUPA BİRLİĞİ**

Aralık ayı boyunca Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan Türkiye'nin ilerleme raporu tartışıldı, Bilgi Üniversitesi Gençlik Araştırmaları Birimi tarafından Gepgenç Festivali düzenlendi, İnsan Hakları Günü çeşitli etkinliklerle kutlandı ve Küresel Isınma Karşısı tartışmalar gündemde önemli bir yer aldı. Aralık ayının bu dolu gündeminde Ocak ayına yılbaşına eklenen Bayram tatili ile geç bir başlangıç yaptık. 2005 yılında STK temsilcilerinin ihtiyaç analizi sonucu başladığımız, tabandan örgütlenen ve hak temelli çalışmalar yapan STK'ların, özellikle, AB Müzakere sürecinde politika ve karar süreçlerine katılımını kolaylaştırmayı amaçlayan çalışmalarımız 2007 yılında da bülten, çeşitli konferanslar ve iletişimi STK'lar arası iletişimi kolaylaştırmayı amaçlayan projelerle devam edecek.

Yılın ilk bültenini tüm bu hareketlilik içinde günlük hayatta çokça hissedilen ve hepimizin yaşamlarını etkileyen Çevre Hakları konusuna ayırdık. Çevre hakları ile ilgili hangi metinlere bültenimizde yer vereğimizi dosya konusu bölümünün altında detaylı olarak bulabilirsiniz.

İyi bir yıl olması dileğiyle....

İÇİNDEKİLER

Önsöz	
Neden Bu Bülten	1
Bu Ayın Dosyası	
Takvim	
STK'lerden Neler Bekliyoruz?	2
Ayın Dosyası "Avrupa Birliği Çevre Politikaları ve Türkiye"	3-8
Haberler	9-10
İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi Duyuruları	11

NEDEN BU BÜLTEN

Müzakere sürecinin en önemli ayaklarından biri olan "**sivil diyalog**"un temel ögesi STK'ların süreçteki yerini tartışmak ve birlikte düşünmek için 24-25 Eylül 2005 tarihinde "**AB Müzakere Sürecinde STK'lar**" adlı bir atölye çalışması düzenlendi. Atölye çalışmasında, bir yandan STK'ların AB Müzakere sürecine nasıl katılabileceğine ilişkin tartışmalar yapılırken, öte yandan hak temelli çalışan STK'ların etkinliğini arttırmak için, STK temsilcileri tarafından çeşitli öneriler getirildi. Toplantı sonrası, geliştirilen önerilerden en belirginini sivil toplum alanındaki örgütlenmelerin birbirlerinden ve AB Müzakere süreci içerisindeki gelişmelerden haberdar olmalarınıydı. Müzakere sürecine ilişkin gelişmeleri aktarabilmek ve müzakere sürecinde referans noktası olan temel metinler hakkında bilgi verebilmek amacıyla çeşitli faaliyetlerin düzenlenmesinin yanı sıra, çıkarılacak bir bültenin aradaki iletişimi kolaylaştıracak bir araç olabileceğinin üzerinde duruldu. Bu bülten, getirilen öneriler doğrultusunda sahadaki faaliyetleri ve AB Müzakere sürecine ilişkin gelişmeleri sivil toplum kuruluşlarına duyurmak; hem birbirlerinden, hem de süreçten haberdar olmalarını sağlamak için tasarlandı.

BU AYIN DOSYASI

Ayın Dosyası Nedir?

Bu bülten her ay özel bir konu çevresinde temel metinleri sizlerle paylaşmayı amaçlamaktadır. Her ay bir dosya konusu sizden gelen öneriler doğrultusunda belirlenecektir. Dosya hem müzakere sürecine ilişkin ilgili resmi dokümanlardan ve yazılardan, hem de sivil toplum kuruluşlarını ilgilendiren ya da etkileyen metinleri kapsayacaktır. Ayrıca her dosya konusu ilgili alanda çalışan STK'ların tanıtımına, fikirlerine ve önerilerine yer vermeye

Gelecek Ayın Dosyası

Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan ilerleme raporunu konu edeceğimiz bir sonraki sayımızda sivil ve sosyal alana ilişkin raporda değinilen konuları ve sivil alanda faaliyet gösteren örgütlerin rapora verdikleri tepkileri tartışmaya çalışacağız.

“Sahadan Haberler”in bu sayısında çevre hakları ve politikaları konusunda AB bünyesinde yapılan çalışmalara ayırdık. Bu sayıda çevre politikaları konusunda metinlerden kısa özetler ve ilgili metinleri nerede bulabileceğinize ilişkin bilgileri bulabilirsiniz. Bültenin ilk metnini çevre çalışma grubunun belirlediği öncelik alanları oluşturuyor. Bültenin kapsadığı diğer konu başlıkları ise sırasıyla Avrupa Birliği Çevre Politikaları, politikaları uygulamada kullandığı araçlar, ve Türkiye'nin AB çevre politikalarına uyumunu olacak.

Bu Ayın Etkinlikleri

20 Aralık—Osmanlı Bankası Müzesi'nde “Bir Ulusu Tasarlamak” sergisi

Aralık 2006-Ocak 2007

PZT	SALI	ÇRŞ	PRŞ	CUMA	CTS	PAZAR
				15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14

STK'lardan Neler Bekliyoruz?

Sizlerden beklediğimiz, yaptıklarınızı ve düşündüklerinizi bizlerle paylaşmanız. STK'nızın yaptığı etkinlikler, yürüttüğü projeler varsa bunları bize göndererek bültenimizde yayınlanmasını sağlayabilirsiniz. Ayrıca henüz düşünce aşamasında olan ve yapmak istediğiniz projeleri de bu bülten sayesinde diğer STK'lara duyurabilirsiniz. Böylece alandaki diğer aktörler de yapılanlardan ve düşünülenlerden haberdar olur. Öte yandan her ay açacağımız dosyalar üzerine sizin STK'nızın çalışmaları varsa bunları bültenimize eklemek isteriz. Ayrıca yukarıda görülen takvimi sizden gelecek duyurularla ve etkinliklerle zenginleştirmek istiyoruz. Her ay, gelecek ay yapılacakları duyuracağımız etkinlik takvimi sizden gelecek haberlerle şekillenecek. Sonuçta yapmaya çalıştığımız STK'lar arası iletişimi ve paylaşımı güçlendirmeye yönelik bir çaba ve bu çaba ancak sizlerin desteği ve katkısıyla

Avrupa Birliği Çevre Politikaları ve Türkiye

Avrupa Birliği'nin Çevre Politikaları

Avrupa Birliği çevre konusunda politika üretmeye 1972 yılında eylem planlarıyla başladı. Bu dönem içerisinde atıkların geri dönüşümü, su ve hava kirliliği ile ilgili minimum standartların oluşturulması ve yasal zeminin oturtulması gerçekleştirildi. Ancak, yasal zeminin oluşturulması kirliliğin önlenmesini sağlayamadığından çevre konusu özellikle Amsterdam Antlaşması'yla Topluluk programları arasına alındı. Bu amaçla 1 Ocak 1993 tarihinde yürürlüğe giren Sürdürülebilir Çevre için Beşinci Çerçeve Programı oluşturuldu. Sanayi, enerji, turizm, ulaştırma ve tarım gibi diğer sektörleri de kapsayan bu programla birlikte AB'de yürütölen tüm çalışma ve programlar çevre boyutunu da göz önüne almak zorunluluğunda bırakıldı.

2001 yılından beri uygulanmakta olan Çevre için 6. Çerçeve Programı ise 2010 yılına kadar çevre ile ilgili Topluluk önceliklerini ortaya koyuyor. "Çevre 2010: Geleceğimiz, Tercihimiz" adı verilen Program'da belirlenen öncelikli alanlar şöyledir:

- İklim değişikliklerinin önlenmesi
- Doğa ve bio-farklılıkların korunması
- Çevre kirliliğinin insan sağlığına zarar vermesinin önlenmesi
- Doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve atık yönetiminin geliştirilmesi

Araçlar

Avrupa Birliği Çevre Bakanları, Avrupa Komisyonu ve Avrupa Parlamentosu ile işbirliği yaparak çevre ile ilgili kanunları hazırlarlar ve bunlar üye devlet kanunlarına entegre edilirler. Kirlilik ve gürültü konusunda yönergeler halen uygulanmakta olup, çevre politikası ve özellikle doğal kaynakların korunması ile ilgili yönetmelikler (atık yönetimi ve temiz teknolojiler) de uygulanıyor.

Çevre politikasının yönetiminde AB, mali ve teknik olmak üzere iki tür araç kullanıyor. Bunlardan mali kısmı LIFE programı çerçevesinde olup kullanılan teknik araçlar: eko-etiketleme, çevre için Topluluk programı ve denetleme, kamu ve özel sektör projelerinin çevreye etkilerini değerlendirme sistemleri, üye ölkelerde çevre teftişlerinde başvurulacak kriterler şeklindedir.

Avrupa Çevre Ajansı ise, çevre ile ilgili karşılaştırılabilir veriyi biraraya getirip dağıtma amacıyla kuruldu. Buna göre, uygun ve etkili çevre politikaları oluşturmaları için Topluluk ve üye ölkelere gerekli olan temel bilgileri sağlıyor. Ayrıca, çevre hakkında güvenilir bilginin yayılmasını da temin ediyor. Birlik üyesi olmayan ölkelerin de katılımına açık olan Ajans'a Türkiye de dahildir.

Avrupa Birliği Çevre Politikaları ve Türkiye

Atık Yönetimi

Atık yönetimi konusundaki Topluluk programı üç tamamlayıcı başlığı içeriyor:

- Ürün tasarımlarının geliştirilerek atıkların üretim aşamasında azaltılması;
- Geri dönüşüm ve atıkların yeniden kullanımı;
- Atıkların yakılarak yaratılan kirliliğın azaltılması.

Topluluk yaklaşımı, atıkların yönetimi konusunda sorumluluğu üreticiye yüklemek şeklindedir. Özellikle elektrikli ve elektronik aletlerin kullanımıyla oluşan atıklar ve bu ekipmanlarda bazı tehlikeli maddelerin kullanımıyla ilgili kurallar oluşturuluyor. Ayrıca denizlerde petrol atıklarının boşaltılması ve doğal gaz platformları da tartışılan konular arasındadır. Uluslararası OSPAR Konvansiyonu gibi konferanslarda AB denize atık boşaltımının yasaklanmasını ve şimdiye kadar yapılan tesislerin kaldırılmasının da üretici tarafından yüklenilmesini istiyor. AB ayrıca paketleme atıkları, piller ve mineral yağ atıklarıyla ilgili yeni kurallar da koydu.

AB, yaklaşık 100 ülke tarafından imzalanan Basel Konvansiyonu üyesidir. Bu Konvansiyonun bir parçası olarak da tehlikeli atıkların OECD ülkeleri ve Liechtenstein ile ticaretini yasaklayan bir değişiklik yapıldı.

Gürültü Kirliliği

AB stratejisi, çeşitli gürültü kaynağı makinelerde (motosiklet, uçak, bina dışında kullanılan makineler, çim biçme makinesi vs) izin verilebilir en yüksek gürültü seviyesini de belirlemek şeklindedir. 1996 tarihli Yeşil Kitapçık'ta bu stratejinin gürültü emisyonunun kaynağında azaltılması ve gürültüyle mücadelede Topluluk programlarına uygunluğın geliştirilmesi öngörüldü. 2000 yılı tarihli Topluluk

Su Kirliliği

Üye devletlerce içme suyu, kullanım suyu, balık ve kabuklu deniz hayvanları çiftliklerinde kullanılan su ile ilgili birçok yönerge uygulanmaya başlandı. Bundan önce, 80'li ve 90'lı yıllarda Topluluk kuralları daha çok şehir atık sularının değerlendirilmesi ve nitrat kirliliği gibi emisyon sınırları üzerine yoğunlaşıyordu.

1995 sonrasında su kirliliği için daha global bir yaklaşım izlenmeye başlandı ve su politikasıyla ilgili bir çerçeve yönerge yürürlüğe girdi. Avrupa Birliği deniz çevreciliği ile ilgili birçok uluslararası Konvansiyona üyedir: OSPAR Konvansiyonu, Akdeniz'in korunmasıyla ilgili Barselona Konvansiyonu, Kuzeydoğu Atlantik denizinin korunmasıyla ilgili Paris Konvansiyonu, sınırötesi denizler ve uluslararası göllerle ilgili Helsinki Konvansiyonu, Tuna nehrinin korunması için İşbirliği Konvansiyonu Ren'in korunması için Konvansiyon vs.

Hava Kirliliği

Küresel ısınmanın ana sebeplerinden birisi olan hava kirliliğinin azaltılması sadece AB'nin değil tüm dünyanın öncelikli kaygılarından birisidir. Bu çerçevede 1992'de Birleşmiş Milletler İklim Değişiklikleri Konvansiyonu ve 1997 Kyoto Protokolü yürürlüğe girdi. Protokole taraf ülkeler 2008-2012 döneminde sera etkisi olan gazların emisyonunu %5 indirerek 1990 seviyelerine indirmeyi kabul ediyorlar.

Kyoto Protokolü çerçevesinde AB, iklim değişiklikleri ile ilgili bir programı uygulamaya koydu. Program, enerji, ulaştırma, sanayi ve özellikle araştırmayı öncelikli alanlar olarak sıralıyor. AB üyesi ülkeler arasındaki ticaretle ilgili olarak da sera etkili gaz emisyonlarıyla ilgili bir Yeşil Kitapçık yayınlandı.

Topluluk, ayrıca Uzun Menzilli Sınırötesi Hava Kirliliği ile ilgili Cenevre Konvansiyonu ve bu konvansiyonun bir parçası olarak da Asitli Maddeler Protokolü'nün tarafıdır.

Bu çerçevedeki Topluluk kuralları sınai faaliyetlerden ve taşıtlardan doğan emisyonu

Avrupa Birliği Çevre Politikaları ve Türkiye

- Kirliliği artıran emisyonların azaltılması (katalitik konverter, yol değeri testleri vs)
- Özel taşıtların benzin tüketiminin azaltılması (üretici firmalarla işbirliği yaparak)
- Temiz araçların teşvik edilmesini (vergi indirimleri) içeriyor.

Hava kirliliğinin önlenmesiyle ilgili global strateji Mayıs 2001'de uygulanmaya başladı ve bununla beraber birçok yönerge yürürlüğe girdi. Temel hedef havadaki ozon konsantrasyonunun azaltılması, diğer atmosfer kirleticileri için ulusal tavan değerlerinin belirlenmesi ve büyük çaplı sınai tesislerdeki kirlilik emisyonunun sınırlandırılmasıdır. Bu çerçevede AB, petrol ve motorlu taşıt endüstrilerine yönelik, yakıt tüketiminin azaltılması ve hava kalitesinin artan trafiğe rağmen iyileşmesini sağlayacak, düşük maliyetli emisyon limitleri ve yakıt kalitesi standartları getirilmesi yönünde politikalar geliştiriyor.

Doğanın korunması

Avrupa'da 100 kadar bitki ve 150'den fazla kuş çeşidi yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunuyor. Doğal hayatın korunması amacıyla (özellikle kuşlar, yunus balıkları ve köpekbalıkları, ağaçlık alanlar ve suların korunması için) birtakım kurallar bulunuyor. 1992 yılında oluşturulan Biyo-çeşitlilik Hakkında Sözleşme, AB'nin sınırları içinde ve ötesinde habitatların ve türlerin programlarının çerçevesini çiziyor.

Topluluğun ayrıca, doğal kaynaklar, tarım, balıkçılık, kalkınma ve ekonomik işbirliği alanlarında bio-çeşitliliğin teşvik edilmesine ilişkin bir aksiyon planı bulunuyor. Bu alanda Topluluk, Avrupa Doğal Hayatı'nın korunmasına ilişkin Bern Konvansiyonu, göçmen kuşların korunmasına ilişkin Bonn Konvansiyonu ve Biyolojik Çeşitlilik ile ilgili Rio de Janeiro Konvansiyonu'na taraftır.

AB MÜZAKERE SÜRECİNDE STK'LAR 24-25 Eylül 2005 Çevre Hakları Grubu Toplantısı Raporu grup adına tutanağı hazırlayan Ümit Şahin

Kararlar:

1- AB müzakere sürecinde çalışma grubumuzu ilgilendirdiği boyutuyla Çevre konusunun çok sayıda başlığa dağılmış en güç ve en fazla istisna istenecek konu olduğu, "Çevre" başlığının da muhtemelen en sona bırakılacağı konuşuldu. 35 başlıklı listede bizim çalışma grubumuzu öncelikle aşağıdaki maddelerin ilgilendirdiği üzerinde görüş birliğine varıldı:

11- Tarım ve Kırsal Kalkınma; 12- Gıda Güvenliği; 13- Balıkçılık; 14- Ulaştırma; 15- Enerji; 27- Çevre;

2- Çalışma grubumuzun amacı bir "ilkeler bildirgesi" hazırlamak olarak belirlendi. Önümüzdeki AB müzakere sürecinde kendi mücadelemize devam ederken, bununla AB süreci arasındaki bağlantıyı kurmak gerektiği konuşuldu. Bu nedenle:

- süreci sürekli takip etmek ve bu amaçla bir birliktelik oluşturmaya,
- ilgili alt başlıklar hakkında eğitim almaya
- gerekirse STK'ların taleplerini dile getirmek için kampanyaları ve eylemleri gündeme getirmeye karar verildi.

3- Bilgilenme ve eğitim sürecinde ilgili toplantılara ilgi gösterilmesi önerildi. Örnek olarak 18-19 Kasım'da İstanbul'da Heinrich Böll Vakfı'nın düzenleyeceği AB sürecinde tarım toplantısı verildi. Çalışma grubunu oluşturan STK'ların kendi toplantılarının da bu amaç için kullanılabileceği konuşuldu. Örnek olarak önümüzdeki AKÇEP toplantısı verildi.

Avrupa Birliği Çevre Politikaları ve Türkiye

Çevre Politikaları ve Türkiye'nin AB'ye uyumu

Avrupa Komisyonu tarafından Türkiye için en son hazırlanmış olan 2003 Yılı İlerleme Raporu'nda Sosyal Politika alanında yapması gereken çalışmalara değiniliyor. 2003 yılı Temmuz ayında Resmi Gazete'de yayınlanan Ulusal Program'da ise Türkiye'nin bu alanda yapacaklarına değiniliyor. İlerleme Raporu'nda yer verilen bazı konular çerçevesinde, Türkiye tarafından yapılan bazı düzenlemelere ilişkin bilgiler aşağıdadır;

Türkiye ile ilgili 2003 İlerleme Raporu'na göre, Türkiye'de AB Mevzuatının yürürlüğe girmesi ve idari kapasitenin güçlendirilmesi amacıyla, hava kalitesi, doğanın korunması, kimyasallar, gürültü kirliliği ve nükleer güvenlik ve radyasyondan korunma konularında bazı sınırlı ilerlemeler kaydedildi. Ancak gerek hukuki uyum, gerekse bu bölümdeki bütün alt-başlıklarda uygulama açısından Türkiye'nin daha büyük çaba harcamasına ihtiyaç duyuluyor.

Hava kalitesi konusunda, mevzuatın müktesebatla uyumu ve hava kalitesi gözlem sisteminin geliştirilmesi de dahil olmak üzere uygulamayı sağlayacak adımların atılması gerekiyor.

Atık yönetimi alanındaki mevzuat belirli ölçüde müktesebatla uyum içinde olmakla birlikte, iç hukuka aktarım ve uygulama konusunda daha fazla çaba harcanması gerekiyor. Bu alana yeterli finansal kaynak ayrılmasına ihtiyaç duyuluyor. Buna istinaden, 2003 Mali İşbirliği "Türkiye İçin Çevre Alanında İdari Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi" nin bir bileşeni olarak Atık Sektörüne ilişkin 2 yıl sürecek olan Twinning projesi, aktif olarak Eylül 2004'te başlayacak olup, ilgili mevzuat uyumu gerçekleştirilecektir. Atık Çerçeve Yönetmeliği'nin ise 2005 yılının son çeyreğinde yürürlüğe girmesi planlanıyor. Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği ise 21.01.2004 tarih ve 25353 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Su kalitesine ilişkin olarak müktesebatın iç hukuka aktarımı ve uygulanması konusunda, su kaynaklarına ilişkin yeni bir çerçeve kanunun benimsenmesinin yanı sıra, içme suyu ve atık su boşaltım standartlarının müktesebatla uyumlu hale getirilmesini de içerecek ek çaba gerekiyor. Buna istinaden, Su ürünleri ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmelikleri'nin 2005 yılında yürürlüğe girmesi planlanıyor. Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğine Karşı Suların Korunması Yönetmeliği 18.02.2004 tarihli ve 25377 sayılı Resmi Gazetede yayımlandı.

Doğanın korunması konusunda bir dizi yönetmeliğin yürürlüğe girmiş olmasına rağmen, yasal uyum düzeyi düşük kalmaya devam ediyor. Doğanın korunmasına ilişkin bir çerçeve kanunun kabul edilmesi, kuşlar ve habitata ilişkin müktesebat hükümlerini iç hukuka aktaracak uygulama mevzuatı çıkarılması son derece önem taşıyor. Buna istinaden, Biyolojik çeşitliliğin korunması ve doğa korumaya ilişkin yeni Kanun'un çıkarılması, 2872

Avrupa Birliği Çevre Politikaları ve Türkiye

Buna göre, 3167 sayılı Kara Avcılığı Kanununda 11.07.2003 tarih ve 25165 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ile düzenlemeler yapıldı. Endüstriyel kirlilik ve risk yönetimi konularında tam uyum ve uygulama için daha fazla çaba harcanması gerekiyor. Bu alanda ise, 2006 sonuna kadar hukuki düzenlemeler yapılması planlanıyor.

Kimyasallar ve genetik olarak değiştirilmiş organizmalara ilişkin olarak uyumun gerçekleştirilmesi için daha fazla çaba harcanması gerekiyor. Buna istinaden, 2006 yılı sonuna kadar, Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliği’nin gözden geçirilmesi planlanıyor.

Nükleer güvenlik ve radyasyondan korunma alanında, mevzuat konusunda bazı ilerlemelere rağmen tam hukuki uyumu sağlayabilmek için daha fazla çalışılması son derece önemli. Bu çerçevede, 2004 yılının ikinci çeyreğinde Radyasyon Güvenliği Tüzüğü’nün ve Radyoaktif Maddelerin Güvenli Taşınması Yönetmeliği’nin gözden geçirilmesi planlanıyor.

2003 Yılı İlerleme Raporu’na göre, Türkiye henüz Kyoto Protokol’ünü onaylamadı. Ancak, 2003 yılından itibaren Türkiye Avrupa Çevre Ajansı’na ve Avrupa Bilgi ve Gözlem Ağı’na içinde yer alıyor. Türkiye’nin hava kalitesi, atık yönetimi, su kalitesi, doğanın korunması, endüstriyel kirlilik ve risk yönetimi alanlarında daha fazla çaba harcaması ve veri toplama sistemi dahil olmak üzere Avrupa Çevre Ajansı’na üyelik koşullarının yerine getirmesi gerekiyor.

2004 Yılı İlerleme Raporu’na göre ise bazı ilerlemelere rağmen, AB çevre müktesebatının iç hukuka aktarılması genel olarak düşük seviyede kalıyor. Ayrıca, uygulama ve yürütmedeki zayıflıklar hala büyük endişe kaynağıdır.

AB müktesebatına yönelik ilerleme sağlamak için özellikle yatay mevzuat, hava kalitesi, atık yönetimi, su kalitesi, doğa koruma, endüstriyel kirlilik ve risk yönetimi alanlarında, AB müktesebatının iç hukuka aktarılması ve uygulanmasına yönelik daha fazla çabaya gerek duyuluyor. Çevre politikasının uygulanmasında yer alan idareler arasındaki koordinasyon mekanizmaları ve idari kapasitenin güçlendirilmesi için de özel dikkat gerekiyor. Önemli ölçüde yatırımın orta vade de, güvence altına alınması gerekiyor.

Türkiye ise, bu alandaki eksiklerinin giderilmesi için, Temmuz 2003 tarihinde yürürlüğe giren Ulusal Program’da verilen öncelikler çerçevesinde çalışmalarını yürütmeye devam ediyor.

Avrupa Birliği Çevre Politikaları ve Türkiye

Ne kadar ilerleme kaydettik?

Beşinci eylem programının ortalarına yaklaşırken ağır basan ruh hali ihtiyatlı bir iyimserliktir. Birlik tarafından sürdürülebilir bir geleceğe doğru bir yöneliş yapıldığı, ancak önümüzde uzanan yolun uzun ve zahmetli olduğu herkesçe kabul edilmektedir. Gerek düşünceler gerek pek çok soruya verilecek cevaplar eksiktir.

1992 yılında Avrupa Birliği düzeyinde yapılan taahhütlerin yaklaşık % 70'i gerçekleştirilmiştir, ancak Üye Devletlerdeki ilerlemenin tespiti daha zordur.

Sürdürülebilir gelişme genel nüfusun yürekten anlayış ve desteği olmadan boş bir hayal olarak kalacaktır. Ama bilimsel olgular ve teknik çözümler sürdürülebilir hayat tarzlarına kolayca çevrilememektedir. 1995 incelemesi temelinde beşinci çevresel eylem programı 1997-2000 döneminde beş öncelikli eylem alanı üzerinde odaklaşacaktır:

- çevrenin diğer politika alanları ve ekonomik sektörlerle bütünleştirilmesi;
- yasal araçların, özellikle de endüstri ile sektörel anlaşmaların kapsamının çevresel temizleme hedefleri ve vergileri içerecek şekilde genişletilmesi;
- çevre hukuku ve prosedürlerinin daha etkin biçimde uygulanması ve yaptırıma kavuşturulması;
- kamuoyu ve sivil toplumun daha fazla bilgilendirilmesi ve sürdürülebilir gelişme yolunda ilerlemeye katkıda bulunma yeteneğinin artırılması;
- uluslararası anlaşmalar ve programların güçlendirilmesi.

'Son beş yıl boyunca Avrupa Birliği Gündem 21'i Avrupa'da ve dünyada siyasal öncelikler listesinde üst sırada tutmak için çok çalışmıştır. Hiç bir ülke sürdürülebilir gelişmeyi kendi başına gerçekleştiremez ve küresel topluluğun önünde daha gidecek çok yol vardır.'

Kitt Bjerregaard, Çevreden sorumlu Komisyon Üyesi

Özellikle, beşinci çevresel eylem programının gözden geçirilmesiyle çevrenin ekonomik faaliyetlerle bütünleştirilmesi için bazı öncelikler belirlenmiştir:

- ortak tarım politikasının başlıca çevre unsurlarının gelecekteki reformlara dahil edilmesi, çevresel kaygıların piyasa araçları ve kırsal gelişme ile bütünleştirilmesi ve fiyat desteklerinin azaltılması;
- dışsal ulaşım maliyetlerinin içselleştirilmesi ve toprak kullanımı ve ulaşım planlamasının, özellikle trans-Avrupa ağları için ulaşım altyapı planlarının stratejik çevre değerlendirmeleri ile daha iyi bütünleştirilmesinin desteklenmesi, motorlu taşıt araçlarından kaynaklanan emisyonlar üzerinde denetimlerin sıkılaştırılması ve kitle ulaşımının teşviki;
- enerji sakınımı ve yenilenebilir enerjinin desteklenmesi, talep tarafı yönetim önlemlerinin ve tüketici bilincinin teşviki;
- sürdürülebilir üretim ve tüketim kalıplarının gerçekleştirilmesi ve özellikle küçük ve orta büyüklükte işletmelerin ihtiyaçları ve rolü ile çevre üzerinde odaklanması;
- turizmin, özellikle kıyı bölgelerinde çevre üzerindeki baskı ve etkilerinin sınırlandırılması için önlemlerin izlenmesi ve desteklenmesi ve sürdürülebilir turizm uygulamalarının desteklenmesi.

HABERLER

2007'nin Çevre Gündemi: Küresel Isınma

"Küresel ısınmanın etkileri hızla kendini gösteriyor. Barajlardaki susuzluk, göllerin kuruması artarak karşımıza çıkacak" diyen Yeşiller'den Şahin 2007'de derhal Kyoto'nun imzalanması gerektiğini söyledi. 2006 ise çevre adına olumsuz geçen bir yıl.

Yeşiller İklim Değişikliği Koordinatörü Dr. **Ümit Şahin** çevre konusunda 2006'da yaşananları ve 2007'nin gündemini **bianet**'e değerlendirdi.

Şahin'e göre bundan sonra Türkiye'nin en önemli ve birincil gündemi "**küresel ısınma**". 2006'nın çevre adına olumlu gelişmeleriyle olumsuzluklar yanında umutlanmak için yeterli değil.

Gezegenin bundan sonraki gündemi küresel ısınma

Şahin "Küresel ısınmanın olası etkileri beklendiğinden daha hızlı ve etkin bir şekilde belirginleşti" diyerek göllerde başlayan kurumunun ve Kocaeli'nde yaşanan susuzluğun 2007'de diğer illerde de karşımıza çıkacağını söyledi.

Birleşmiş Millerler'in (BM) sera gazı envanterlerine ilişkin raporunun sonuçlarından biri de 1990'dan 2004'e kadar Türkiye'nin dünyada sera gazı üretimini "en hızlı" artıran ülke olmasaydı.

Şahin "2007'de Türkiye derhal Kyoto Protokolü'nü imzalayıp onaylamak zorunda" diyor. Şahin'e göre bundan sonra çevre politikalarını küresel ısınmanın etkilerinin önlenemez olduğu gerçeğinden hareketle düzenlemek ve acilen adaptasyon çalışmaları başlatmak gerektiğini savunuyor.

2007'nin tedbir gerektiren diğer konularından biri de nükleer santraller. Şahin ayrıca Kahramanmaraş'ta çevresinde verimli araziler olan iki dev çimento fabrikası kurulduğunu hatırlatarak "Birinin inşaatı başladı, diğeri Çevre Etki Değerlendir (ÇED) aşamasında. Canlı yaşamı tehdit eden bu gelişmenin önüne geçilmeli" dedi.

Yatağan'daki kirliliğe değinen Şahin "Görüyorum ki baca filtreleme sistemi işe yaramıyor" dedi.

Şahin'e göre 2007'de gıda sağlığının da Tohumculuk Yasası'yla gündemde olacağını aktardı.

Otopan'ıyla, zehirli varilleriyle, orman kıyımıyla 2006

Şahin 2005'in sonunda yine bianet'e yaptığı çevre değerlendirmesinde 2006'a ilişkin acil tedbir alınması gereken konuları şöyle sıralamıştı:

* **İlisu ve Munzur** hidroelektrik baraj projeleri iptal edilmeli. 2B Yasası ve şehir dokusu bozan projeler: Ormanlarla ilgili 2B yasa tasarısının tamamen gündemden çıkarılması ve İstanbul'la ilgili Galataport, Dubai kuleleri, Haydarpaşa gibi kentlerin tarihi dokusunu bozacak projelerden vazgeçilmesi.

* **Nükleer enerji** yatırımlarını yeniden Türkiye'nin gündemine sokmaktan derhal vazgeçilmeli. Kalıcı organik kirleticilerle ilgili Stockholm Konvansiyonu meclisten geçirilmeli.

* **Bergama altın madeni** kapatılmalı ve tüm diğer altın madeni projeleri durdurulmalı. Yatağan ve Afşin, Elbistan başta olmak üzere en kirletici olan kömürlü termik santralleri durdurulmalı.

Ancak ne yazık ki 2006'da Antik kent Hasankeyfi sular altında bırakacak İlisu Barajı'nın inşaat açılışı yapıldı. Haydarpaşa'yı da kapsayan "kentsel dönüşüm" planları devam ederken Marmaray'ın da yapımına başlandı.

Ormanlar ya yanıyor ya talan ediliyor

2006'nın Ocak ayından Ağustos sonuna kadar olan sürede küçüklü bin 517 orman yangınıyla 3 bin 807 hektar alan yandı. Ömerli havzası, Burgaz, Çekmeköy, Formula pistinin yapıldığı Pendik Kurtköy gibi pek çok orman talanın yanı sıra "Acarkent" ya da "Acaristanbul" projeleri de yılın sonunda gündeme çıkan gelişmelerden.

Şahin "Çevre Bakanı Osman Pepe'nin en azından Acarkent üzerine gitmesinin olumlu olduğunu ancak Türkiye'de orman talanının Acarkent ile sınırlı olmadığını söyledi.

Tuzla'da gömülü şekilde bir arazide zehirli varillerin ortaya çıkması 2006'nın bir başka olumsuz gelişmesiyken Hollanda'dan gelen asbest yüklü gemi Otopan'ın Türkiye kararları dışına çıkarılması kamuoyu ve çevrecilerin mücadelesiyle olumlu bir gelişmeydi.

Nükleer santrali Sinop'a kurmak isteyen hükümete kaşı antinükleerler de boş durmadı. İki ulusal katılımlı pek çok eylemle tepkisini ortaya koydu.

Şahin nükleer konusunda geri dönülemez bir gelişmenin olmamasının olumlu olduğunu ancak nükleer tehlikesinin devam ettiğini ve yine 2007'de antinükleer mücadeleye çok iş düştüğünü ifade etti.

(bianet)

ÇETKODER'den Gebelik Eğitimi Kursu

Çevre ve Tüketici Haklarını Koruma Derneği hamile eğitim kurslarıyla, anne adaylarını gebelikte sağlıklı beslenme, doğuma hazırlık, doğum, bebek beslenmesi, bebek bakımı konularında bilgilendiriyor. Kurslar toplam 24 saat sürüyor.

Çevre ve Tüketici Haklarını Koruma Derneği (**ÇETKODER**) hamile eğitim kursu düzenleyerek anne adaylarını doğum öncesi bilgilendirecek.

Genel Merkezi Mersin'de bulunan ÇETKODER, "sağlıklı yaşama başlangıç" sloganıyla ücretsiz olan hamile eğitim kursu başlattı. Salı ve Cuma günlerinde düzenlenen ve altı hafta süren kursta uzman sağlık çalışanları ve konuyla ilgisi olan gönüllüler eğitim verecek.

Toplam 24 saat sürecek kursta gebelik konusuna genel bakış, gebelikte sağlıklı beslenme, doğuma hazırlık, doğum, bebek beslenmesi, bebek bakımı ve sağlığı, loğusa sağlığı, doğum sonrası gebelikten korunma, gebelik egzersizleri, iletişim anne ve babalık rolü ile ruhsal yaklaşım konularında bilgi verilecek.

(bianet)

SODEV İnsan Hakları Ödülünü KA-MER'e Veriyor

SODEV'in 2006 İnsan Hakları, Demokrasi, Barış ve Toplumsal Dayanışma ödülünü bu yıl "kadın hakları" ve "kadına yönelik şiddet" çalışmalarından ötürü KA-MER'e veriliyor. SODEV Başkanı Cıngı, kadına yönelik şiddete karşı bilincin arttığını söyledi.

Sosyal Demokrasi Vakfı (**SODEV**) 2006 İnsan Hakları, Demokrasi, Barış ve Toplumsal Dayanışma ödülünü Kadın Merkezleri'ne (**KA-MER**) veriyor.

2001'den bu yana insan hakları, demokrasi, barış ve toplumsal dayanışma alanlarında verilen ödülün bu yıl, "kadın hakları" ve "kadına yönelik şiddet" konularında yaptığı çalışmalardan ötürü KA-MER'e verilmesi kararlaştırıldı.

SODEV Başkanı **Aydın Cıngı**, 1997'den bu yana çalışan KA-MER'in, 23 ilde merkez faaliyet gösterdiğini, "töre" adı altında işlenen cinayetleri, kadına yönelik şiddeti görünür hale getirmek için "bilinçli ve özverili çalışmalar yürüttüğünü" belirtti.

Cıngı: Yakılan ışık ortalığı bir ölçüde aydınlattı

Cıngı, şiddet ve cinayetin sürdürdüğünü vurguladı; "Ne var ki artık toplum durumun farkında ve bilincindedir. Yakılan ışık ortalığı bir ölçüde aydınlattı" dedi.

Sorunun, mevcut durumu bir veri gibi kabul edip kötülüğü önlemekten ibaret olmaması gerektiğini kaydeden Cıngı, toplumda duyarlılık oluşturulması gerektiğini vurguladı. Cıngı, KA-MER'in bu bilinçle hareket ettiğini söyledi, "KA-MER, şiddete maruz kadınlara sağladığı somut dayanışmadan, kadın ve insan haklarına, aile ve toplum içinde barış ortamının oluşmasına, dolaylı olarak da toplumun demokratikleştirilmesine yaptığı katkıdan ötürü 2006 SODEV Ödülü'ne layık görülmüştür" dedi.

KA-MER'in ödülü, 22 Aralık 2006 Cuma günü SODEV'in Taxim Hill Otelinde saat 19.00'da düzenlenen yıl sonu kokteylinde verilecek.

Ödül 2001'de, dönemin İstanbul Baro Başkanı **Yücel Sayman**'a, 2002'de "Büyük Adam Küçük Aşk" filminin yönetmeni, senarist ve yapımcısı **Handan İpekçi**'ye, 2003 yılında **Barış Girişimi**'ne, 2004 yılında **78'iler Vakfı Girişimi**'ne, 2005 yılında da Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) Başkanı **Türkan Saylan**'a verilmişti.

HABERLER

Kadın Bakış Açısıyla "Bedenim ve Ben"

Kadınların yazdığı, kadın sağlığı ve cinselliğine ilişkin bilgileri içeren "Our Bodies, Ourselves" in Türkçe çeviri ve adaptasyon projesi sürüyor. Kadınların dayanışmasıyla hazırlanan kitap iş güvenliğinden, tacize kadar pek çok konuyu kapsıyor.

"Our Bodies, Ourselves" kadınların kendi araştırmalarına, kendi vücutları ve sağlıklarıyla ilgili olan deneyimlerine dayanarak yeniden ve yeniden yazılıyor.

Kitabın 2005 baskısının Türkçe Adaptasyon Projesi de çok sayıda kadın örgütünün de desteğiyle sürüyor. "Bedenim ve Ben" olarak devam eden projede, gönüllü kadınlar test okuru olarak, kitaptan çeşitli bölümleri Türkçe'ye çevirerek ya da kendi hikayelerini aktararak yer alabiliyor.

Kar amacı gütmeyen, genel kadın sağlığıyla ilgilenen, kadınlara yandaşlık yapan ve adaptasyon projelerini destekleyen Boston Women Health Book Collective (BWABC) tarafından hazırlanan "Our Bodies, Ourselves" in ilk baskısı 1970'lerin başında yayımlandı ve 35 yıldır güncellenerek devam ediyor.

Kadınlar tarafından kadınlar için

"Our Bodies, Ourselves" projesinde günümüzde bir çok tıbbi yönelimin; pahalı ilaçlar ve cerrahiye odaklanması önemli bir hareket noktası. Projede eleştirilen yön; kadının çocuk doğurmaktan menopoza kadar sağlıklı tüm yaşadıklarının normal bir süreç olarak görülmemesi, hatta daha çok tedavi edilmesi gereken hastalıklar dizisi olarak görülmesi.

Çalışma kadınlara, kendilerini ve sağlıklarını korumak için bilgi ve yöntemler sunup ve doğru beslenme, egzersiz, yeme bozukluğu, taciz gibi konularda bir çok öneriyi kapsıyor. Kitabın en önemli özelliği kadınlar tarafından kadınlar için yazılmış olması.

Kitap, kadınların sağlıklarını doğrudan ilgilendiren iş güvenliğinden cinsel tacize kadar bir çok durumu, bireysel kontrolle ilgili olmadığına dikkat çekiyor.

Proje aynı zamanda endüstriyel kirlilik, fast-food beslenmenin yaygınlaşması, yasaların sağlığı koruyacak tedbirleri alıp almadığı gibi; sağlıklı ve sağlık hizmetlerini etkileyen politik, ekonomik ve sosyal faktörlerle de ilgileniyor.

Bugüne kadar **Güney Kore**, Polonya, **Ermenistan**, Moldova, **Bulgaristan**, Sırbistan, **ABD** (İspanyolca), Almanya, **Çin-Mandarin**, Tayland, **Rusya**, İngiltere, **Japonya**, Fransa, **İsrail**, Hollanda, **Yunanistan**, İsveç ve **İtalya**'da yayınlanan kitabın, çeviri ve adaptasyon çalışmasının Türkiye dışında yeni başladığı ülkeler **Arnavutluk**, Endonezya ve **Nijerya**.

Ayrımcı dili dışlama çabası

"Our Bodies Ourselves" Türkçeleştirilirken günlük dili, kadınların kendi aralarında kullandıkları dili ve farklı geleneksel ifadeleri de kullanarak geniş kitlelere ulaşmayı, kolay okunur olmayı amaçlıyor. Bu uygulama aynı zamanda kadın sağlığı ve kadın bedeni hakkındaki olumsuz, ayrımcı bazen aşağılayıcı ifadeleri yakalamaya ve dışlama çalışması.

Kitabın yazım amaçlarından biri de, kadınların kendi bedenlerini tanımlama bedenlerine ilişkin durumlardan utanmamaları ve kendilerini korumalarını sağlamak. Bu noktada Türkçeleştirilmesinde kadınlarca dilin adaptasyonu önem kazanıyor.

"Our Bodies Ourselves/Bedenim ve Ben" Çeviri ve Adaptasyon Projesi Danışma Kurulu üyeleri şöyle:

Ankara Tabib Odası Kadın Etik Komisyonu'ndan **Müge Yetener**, Bartın Kadın Dayanışma Derneği'nden **Nurhayat Kemerli**, Çapa Kadın ve Çocuk Sağlığı Eğitim ve Araştırma Merkezi'nden **Hacer Nalbant**, Diyarbakır Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi'nden (DİKASUM) **Handan Coşkun**, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Kadına Yönelik Şiddeti Önleme ve Çalışma Grubu'ndan **Salime Tarihiçi Delice**, İnsan Sağlığı ve Eğitimi Vakfı'ndan **Ayşe Köybaşıoğlu**, Ankara Kadın Dayanışma Vakfı'ndan **Zehra Tosun ile Ebru Özberk**, Kadın Girişimciler Derneği'nden **Aydan Bakır** ile **Miyase Bülbül**, Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Vakfı'ndan **Liz Amado**, Kadın Merkezi'nden (KA-MER) **Nebahat Akkoç**, Kirk Örük Kadın Kooperatifi'nden **Didem Gediz Gelegen** ve **Hülya Biriken**, Mavi Kalem Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nden **E. Filiz Ayla** ile **Gamze Karadağ**, Sabancı Üniversitesi Bizim Bedenlerimiz Bizim Cinselliğimiz Projesi'nden **Esin Düzel**, Türk Kadınlar Birliği Beşiktaş Şubesi'nden **Semra Bayraktar** ve Van Kadın Derneği'nden **Zozan Özkökçe**.

Azalan Su Kaynaklarını Madenler Kurutmasının

Elele Hareketi yakın zamanda susuzluğun İzmir'i de tehdit edeceğini söylüyor. Hareketin talebi, Ege'de ağır metalleri su kaynaklarına geçerek canlı yaşamı tehdit ettiği için altın madeni işletmelerinin çalışmalarının engellenmesi.

İzmir-Bergama, Eşme, Sivrihisar Havran/Küçükdere **Elele Hareketi** Kocaeli'nde yaşanan su sıkıntısının ardından tartışılmaya başlayan "Türkiye'deki su kaynaklarının kullanımı" konusunun ülkenin birincil problemi olduğu görüşünde.

"2030 gibi çok yakın bir dönemde ülkede kişi başına düşen su miktarı üçte bir oranında azalacağı, bin metre küpün altına ineceği bilimsel araştırmalarla ortaya konulurken su kaynaklarının ağır metallerle kirlenmesine göz yumulması, cehaletten başka bir olguyla açıklanamaz"

İzmir'in de yakın gelecekte su sıkıntısı çekmemesi için Elele Hareketi'nin talebi Efemçukuru Altın Madeni'nin çalışmasının engellenmesi.

Türkiye çölleşiyor, suyu idareli kullanmalı

Elele Hareketi yaptığı yazılı açıklamada Türkiye'de yaklaşık on kentin çölleşmeyle karşı karşıya kalmasını, pek çok kentte de kuraklığın artık ciddi boyutlara ulaşması nedeniyle su kaynaklarının verimli kullanımının, uzun vadeli su politikaları üretme gereksiniminin şart olduğunu savunuyor.

Elele Hareketi adına "Ege bölgesinde de, yeraltı suları, akarsular ve göllerin hızla kirlenmesi, konuya duyarsız kalmamayı acil önlemler alınması için yetkililerin harekete geçmesini istenmesini gerektiriyor" diyen avukat **Berrin Esin Kaya**, bilinçsiz endüstrileşmeye dikkat çekiyor.

İzmir'in içme suyunun büyük bir bölümü Tahtalı barajından karşılandığı bilgisini veren Kaya, olası su sıkıntısının önlenmesi amacıyla da, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İzmir Su ve Kanalizasyon İdaresi'nin (İZSU), Çamlı Barajı projesini gündeme getirdikleri bilgisini veriyor.

"Söz konusu Baraj havzalarının korunması İzmir için yaşamsal önem taşıırken, şu anda İzmir içme suyunu karşılayan Tahtalı Barajının sınırında, Çamlı Barajı Havzasının su toplama havzası içerisinde yer alan Menderes İlçesi Efemçukuru yöresinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından Tüprağ A.Ş.'ne altın işletme ruhsatı verilmiştir."

Efemçukuru altın madeni çalışması durdurulsun

Kaya söz konusu ruhsatla ilgili davada iptal kararı verildiği günlerde, İZSU'ya İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne haber verilmeden, İzmirli'lerden gizlice Çevre Etki Değerlendirme (ÇED) olumlu belgesi verildiğini aktarıyor.

Kaya "Verilen raporlar doğrultusunda, yörelinin yapısı gereği doğal dengede zararsız halde bulunan arsenik, kurşun, çinko demir gibi ağır metaller madenin işletilmesi sürecinde baraj havzalarında bulunan su kaynaklarına geçeceğinden halk sağlığı açısından büyük risk oluşturacak" diyerek uyarıyor.

Elele Hareketi Bergama ve Dikili'de altın işletmesi

Santraller Karadeniz'de Yaşamı Mahvedecek

WWF'nin korunma altına aldığı Fırtına Vadisi'ndeki santral tartışmaları bitmemişken, şimdi de Rize'nin İkizdere ilçesinde yapımı planlanan hidroelektrik santralleri doğal yaşamı tehdit ediyor. Ekosistem yok olma tehlikesiyle karşı karşıya.

Dünyada korumada öncelikli 200 bölgeden biri olan Fırtına Vadisi, yeniden gündeme gelen santral yapımı tartışmalarıyla boğuşurken, Rize'nin bir başka ilçesi İkizdere'de de yapımı planlanan Rüzgarlı ve Cevizli santralleri doğal yaşamı tehdit ediyor.

(bianet)

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ STK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA BİRİMİ

İletişim Adresi:

İstanbul Bilgi Üniversitesi
STK Eğitim ve Araştırma
Birimi
Kuştepe Kampüsü İnönü
Cad. No: 28
Kuştepe / İstanbul

Laden Yurttagüler

Tel: 0-212-311 62 24

e-posta: laden@bilgi.edu.tr

Esra Kökkılıç

e-posta:

esrakokkalic@student.bilgi.edu.tr

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ
Sivil Toplum Kuruluşları
Eğitim ve Araştırma Birimi

Kuruluş Gerekçesi ve Amaç

Son on yılda sivil toplum kuruluşlarının (STK) çoğulcu demokrasi içinde artan önemlerine yapılan vurguyla birlikte hem sayılarında, hem faaliyet gösterdikleri alanların çeşitliliğinde bir artış gözlenmektedir. Buna karşın, STK'ların, ihtiyaç duydukları kurumsal kapasitelerini güçlendirmeleri konusundaki sorunları da dikkat çekmektedir.

İstanbul Bilgi Üniversitesi bu sorun ve ihtiyaçlara cevap vermek ve çözümlerine katkıda bulunmak amacıyla, kuruluşundan bu yana sürdürdüğü sivil topluma yönelik desteğini kurumsal hale getirerek, Mart 2003'te STK Eğitim ve Araştırma Birimi'ni oluşturmuştur.

STK'lar için Uzaktan Öğrenim Ağırlıklı Sertifika Programı 2006–2007 Dönemi

Eğitimler, STK çalışanlarının ve gönüllülerinin yönetim, iletişim ve savunuculuk becerileriyle desteklenerek kurumsal kapasitelerini geliştirmeye yönelik hizmetler sunulmasını ve dolayısıyla Türkiye'de sivil toplumun güçlendirilmesini hedeflemektedir. Bu eğitim ve sertifika programı ile katılımcılara kurumsal bilgiyle de desteklenmiş bir beceri geliştirme ortamı sağlanmaktadır. Dersler üniversitemizin Kuştepe kampüsünde yapılmaktadır.

Ayrıntılı bilgi için: <http://stk.bilgi.edu.tr/egitimprogrami.asp>

STK Eğitim ve Sertifika Programı 27 Eylül 2006–10 Haziran 2007

İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi, STK'lara yönelik toplam iki yıllık STK eğitim sertifika programı sonrasında STK'lara yönelik ileri düzey kapasite eğitimi deneyimini yaygınlaştırabilmek amacıyla uzaktan öğretim ve katılımcı sınıf eğitimini birleştiren bir uzun dönem eğitim kursu başlatmıştır. Kursun başında ve sonunda İstanbul'da düzenlenecek 5'er günlük programlar dışında internet ve önceden hazırlanan elektronik ve basılı kurs malzemesi üzerinden yürütülecek kursun toplam süresi 8 aydır.

Ayrıntılı bilgi için: <http://stk.bilgi.edu.tr/uzaktanogrenim.asp>

STK Çalışmaları– Eğitim Kitapları Dizisi

İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi'nin STK'lar için düzenlediği kapasite geliştirme eğitimleri süresince eğitmenlerin hazırladıkları ders notları, derslerdeki tartışmalar, ve katılımcıların deneyimleriyle gelişti, olgunlaştı, ve STK'larda çalışan gönüllü ve ücretlilerin kullanabilecekleri yazılı kaynaklar haline dönüştü. Bu çalışmaların sonucunda **STK Çalışmaları– Eğitim Kitapları Dizisi**'ni oluşturduk. Telifli ve tercüme kitaplardan oluşacak bu dizinin çıkan telifli ilk kitabı ve 2006 yılında tamamlanacak olan kitapları sırasıyla; **Proje Döngüsü Yönetimi I: Proje teklifi yazma, izleme, değerlendirme; Proje Döngüsü Yönetimi II: Bütçeleme, değerlendirme, raporlama; STK'lar için Muhasebe, Finansman ve Vergi Uygulamalarına Giriş; Gönüllülerle İşbirliği; Stratejik Düşünme– Strateji Geliştirme** başlıklarını taşımaktadır. Tercüme kitaplar ise Avrupa Konseyi Yayınları tarafından basılan eğitim kılavuzlarından ikisinin tercümesidir: **Örgüt Yönetimi ve Kaynak Geliştirme ve Fon Yönetimi**.

Tüm bu yayınları üretmemizin amacı, STK'ların çevrelerinde gördükleri sorunlara yönelik olarak etkili ve uzun dönemli çözümler bulma sürecinde aktif olabilmeleri; yerel, ulusal ve uluslararası yönetimleri sorunların çözümleri için gerekli politikaları üretmeye yönlendirebilmeleri amacıyla STK'lara destek olmak ve STK'ların Türkiye'nin demokratikleşmesinde önemli bir aktör olmalarına katkıda bulunmaktır.

Bu bülten Heinrich Böll Stiftung Derneği tarafından desteklenmektedir.

http://www.boell-tr.org/tr/default_tr.aspx

HEINRICH BÖLL STIFTUNG DERNEĞİ